

USTAWA

z dnia 27 października 1994 r.

o autostradach płatnych.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa warunki przygotowania budowy, zasady koncesjonowania i umów o budowę oraz eksploatację autostrad płatnych, zwanych dalej „autostradami”, a także organy właściwe w tych sprawach.

2. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, autostrady lub ich odcinki, które będą budowane i eksploatowane jako płatne.

3. W uzasadnionych przypadkach Rada Ministrów może rozciągnąć, w drodze rozporządzenia, przepisy ustawy, w całości lub w części, na określone drogi ekspresowe.

4. Określenie autostrad i dróg ekspresowych w przepisach, o których mowa w ust. 2 i 3, może nastąpić, jeżeli będzie możliwość korzystania z innej, ogólnodostępnej drogi publicznej.

Art. 2. 1. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej jest naczelnym organem administracji państwowej właściwym w sprawach przygotowania budowy i eksploatacji autostrad. Przepis ten nie narusza uprawnień Ministra Gos-

podarki Przemysłowej i Budownictwa, określonych przepisami prawa budowlanego.

2. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej wydaje, w drodze rozporządzenia, przepisy techniczno-budowlane dotyczące autostrad.

Art. 3. 1. Za przejazd autostradą są pobierane opłaty.

2. Opłaty za przejazdy autostradą ustala i pobiera spółka, która posiada koncesję udzieloną na zasadach określonych w ustawie, zwana dalej „koncesjonariuszem”.

3. Od opłat za przejazdy autostradami są zwolnione pojazdy uprzywilejowane uczestniczące w akcji związanej z ratowaniem życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia, a także pojazdy policji ruchu drogowego.

4. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ustalania i pobierania opłat za przejazdy autostradami oraz sposób ogłaszania wysokości tych opłat.

Art. 4. Przepisy rozdziałów 4 i 5 stosuje się odpowiednio do budowy autostrad niepłatnych.

Rozdział 2

Agencja Budowy i Eksploatacji Autostrad

Art. 5. 1. Tworzy się Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad, zwaną dalej „Agencją”. Agencja jest państwową osobą prawną.

2. Siedzibą Agencji jest miasto stołeczne Warszawa.

Art. 6. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej sprawuje nadzór nad Agencją.

Art. 7. 1. Agencja przygotowuje i koordynuje budowę i eksploatację autostrad w zakresie określonym ustawą.

2. Do zadań Agencji należy:

- 1) prowadzenie prac studialnych dotyczących autostrad, obejmujących również ocenę ich oddziaływania na środowisko przyrodnicze,
- 2) współpraca z organami właściwymi w sprawach zagospodarowania przestrzennego, obrony narodowej, geodezji i gospodarki gruntami, ewidencji gruntów i budynków, scalania i wymiany gruntów, melioracji wodnych, ochrony gruntów rolnych i leśnych, ochrony środowiska oraz ochrony zabytków,
- 3) nabywanie gruntów pod autostrady na rzecz Skarbu Państwa,
- 4) opracowywanie projektów kryteriów oceny ofert w postępowaniu przetargowym,
- 5) prowadzenie przetargów, opracowywanie projektów koncesji i negocjowanie umów koncesyjnych,
- 6) uzgadnianie projektu budowlanego autostrady lub jej odcinka w zakresie zgodności z przepisami techniczno-budowlanymi, o których mowa w art. 2 ust. 2,
- 7) kontrola budowy i eksploatacji autostrady w zakresie zgodności z udzieloną koncesją i przestrzegania warunków umowy koncesyjnej,
- 8) wykonywanie innych zadań w sprawach autostrad, określonych przez Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej.

Art. 8. 1. Organem Agencji jest Prezes Agencji.

2. Prezes Agencji kieruje jej działalnością i reprezentuje ją na zewnątrz.

3. Do dokonywania czynności prawnych samodzielnie, w imieniu Agencji, uprawniony jest jej Prezes.

Art. 9. 1. Prezes Agencji jest powoływany i odwołany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej.

2. Prezes Agencji składa Ministrowi Transportu i Gospodarki Morskiej roczne sprawozdanie z działalności oraz informację właściwej komisji sejmowej, w terminie 6 miesięcy od zakończenia roku kalendarzowego.

Art. 10. 1. Zasady wynagradzania pracowników Agencji, z wyjątkiem Prezesa Agencji, określa zakładowy system wynagrodzeń.

2. Wynagrodzenie Prezesa Agencji ustala Prezes Rady Ministrów.

Art. 11. 1. Agencja realizuje zadania określone w art. 7, w granicach wyznaczonych rocznymi planami finansowymi, odpowiednio do gromadzonych środków.

2. Prezes Agencji, w uzgodnieniu z Ministrami: Transportu i Gospodarki Morskiej oraz Finansów, ustala roczny plan finansowy Agencji.

Art. 12. 1. Agencja prowadzi samodzielną gospodarkę finansową.

2. Przychodami Agencji są:

- 1) wpływy z działalności Agencji,
- 2) wpływy z opłat za udzielenie koncesji,
- 3) wpływy z innych tytułów.

3. Agencja otrzymuje dotacje, ustalane corocznie w ustawie budżetowej, na wynikające z budowy autostrad: prace studialne i dokumentacyjne, nabywanie nieruchomości, odszkodowania, należności i opłaty roczne z tytułu ochrony gruntów rolnych i leśnych, prace scaleniowe i wymienne, przebudowę urządzeń infrastruktury technicznej, przeprowadzanie ratowniczych badań archeologicznych i badań ekologicznych oraz opracowywanie ich wyników.

Art. 13. Agencja może zaciągać kredyty długoterminowe, za zgodą Ministra Finansów, na zasadach ogólnych.

Art. 14. 1. Składniki majątkowe nabyte na cele funkcjonowania Agencji tworzą fundusz statutowy Agencji.

2. Agencja tworzy fundusz statutowy, a inne fundusze może tworzyć po uzyskaniu zgody Ministra Finansów.

3. Na fundusz statutowy Agencji składają się w szczególności równowartość netto środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz środki pieniężne zgromadzone z dochodów Agencji.

4. Majątek trwały Agencji podlega amortyzacji na zasadach ogólnych.

5. Zasady prowadzenia rachunkowości przez Agencję określają odrębne przepisy.

Art. 15. 1. Dochody Agencji są zwolnione od podatku dochodowego od osób prawnych.

2. Agencja jest zwolniona z opłat skarbowych oraz podatku od nieruchomości do dnia przekazania autostrady lub jej części do eksploatacji przez koncesjonariusza.

Art. 16. 1. Prezes Rady Ministrów, na wniosek Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej, nadaje, w drodze rozporządzenia, statut Agencji.

2. Statut Agencji określa w szczególności jej organizację, zasady udzielania pełnomocnictw, szczegółowe zasady gospodarki finansowej Agencji i tworzenie oddziałów terenowych.

Rozdział 3

Rada do Spraw Autostrad

Art. 17. 1. Organem opiniodawczym Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej jest Rada do Spraw Autostrad, zwana dalej „Radą”.

2. Członków Rady powołuje i odwołuje Minister Transportu i Gospodarki Morskiej.

3. Przewodniczącą Rady wybiera i odwołuje Rada spośród swoich członków.

4. Regulamin działania Rady, na jej wniosek, ustala Minister Transportu i Gospodarki Morskiej.

Art. 18. Do zakresu działania Rady należy w szczególności opiniowanie:

- 1) projektów wniosków o udzielenie wskazań lokalizacyjnych i o ustalenie lokalizacji,
- 2) kryteriów oceny dokumentacji wstępnej i ofert w postępowaniu przetargowym,
- 3) wyników kwalifikacji wstępnej,
- 4) projektów koncesji,
- 5) zasad ustalania opłat za przejazdy autostradami,
- 6) planów ratowniczych oraz planów dotyczących infrastruktury mającej wpływ na stan bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- 7) innych spraw dotyczących autostrad, na wniosek Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej.

Rozdział 4

Lokalizacja autostrad

Art. 19. Minister — Kierownik Centralnego Urzędu Planowania udziela wskazań lokalizacyjnych autostrady lub jej odcinków w uzgodnieniu z Ministrem Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa oraz z Ministrami: Kultury i Sztuki, Obrony Narodowej, Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Transportu i Gospodarki Morskiej oraz z Głównym Inspektorem Sanitarnym.

Art. 20. 1. Wniosek o udzielenie wskazań lokalizacyjnych autostrady powinien zawierać w szczególności:

- 1) ogólny przebieg autostrady i analizę jej powiązań z innymi drogami publicznymi,
- 2) charakterystykę podstawowych obiektów budowlanych,
- 3) ocenę oddziaływania autostrady na środowisko, sporządzoną przez biegłych wskazanych przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa,
- 4) ocenę oddziaływania autostrady na grunty rolne i leśne, sporządzoną przez wojewodów,
- 5) ocenę oddziaływania autostrady na dobra kultury objęte ochroną na podstawie odrębnych przepisów, sporządzoną przez biegłego z listy rzeczoznawców Ministra Kultury i Sztuki.

2. Prezes Agencji składa wniosek, o którym mowa w ust. 1, po uzyskaniu opinii Rady, właściwych miejscowo wojewodów oraz zainteresowanych rad gmin i sejmików samorządowych.

3. Brak opinii, o której mowa w ust. 2, w terminie 30 dni od dnia zwrócenia się przez Prezesa Agencji o wyrażenie opinii, traktuje się jako niewniesienie zastrzeżeń.

4. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Kultury i Sztuki oraz Transportu i Gospodarki Morskiej określi, w drodze rozporządzenia, dla autostrad wymagania, jakim powinny odpowiadać oceny, o których mowa w ust. 1 pkt 3—5.

Art. 21. 1. Decyzję o ustaleniu lokalizacji autostrady, na wniosek Prezesa Agencji, wydaje wojewoda.

2. Wniosek o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji powinien zawierać:

- 1) mapę w skali 1:5000, przedstawiającą istniejące uzbrojenie terenu, proponowany przebieg autostrady, z zaznaczeniem terenu niezbędnego dla obiektów budowlanych i ustanowienia stref ochronnych,
- 2) wymagane odrębnymi przepisami zezwolenia i stanowiska właściwych organów.

3. O wszczęciu postępowania o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji wojewoda zawiadamia w drodze obwieszczeń w urzędach gmin i w prasie lokalnej.

Art. 22. 1. Decyzja o ustaleniu lokalizacji autostrady, wydana zgodnie ze wskazaniami lokalizacyjnymi, powinna zawierać w szczególności:

- 1) wymagania dotyczące powiązania z innymi drogami publicznymi,
- 2) linie rozgraniczające teren,
- 3) warunki techniczne realizacji,
- 4) warunki wynikające z potrzeb ochrony środowiska i ochrony dóbr kultury,
- 5) wymagania dotyczące ochrony interesów osób trzecich.

2. Wojewoda doręcza decyzję o ustaleniu lokalizacji autostrady wnioskodawcy oraz zawiadamia o jej wydaniu i treści pozostałe strony w drodze obwieszczeń w urzędach gmin i w prasie lokalnej.

Art. 23. 1. W uzasadnionym przypadku, na wniosek Prezesa Agencji, wojewoda może nadać decyzji o ustaleniu lokalizacji rygor natychmiastowej wykonalności.

2. Odwołanie strony od decyzji o ustaleniu lokalizacji powinno być rozpatrzone w terminie 14 dni, a skarga do sądu administracyjnego w terminie dwóch miesięcy.

Art. 24. Od decyzji, o której mowa w art. 21 ust. 1, służy stronie odwołanie do Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa.

Art. 25. 1. Przepisy o zagospodarowaniu przestrzennym nie mają zastosowania w sprawach określonych w niniejszym rozdziale.

2. Wojewoda wydaje pozwolenia na budowę autostrady na zasadach i w trybie przepisów prawa budowlanego, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Ilekroć w przepisach prawa budowlanego mowa jest o decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, rozumie się przez to także decyzję o ustaleniu lokalizacji autostrady.

Rozdział 5

Nabywanie nieruchomości pod autostrady

Art. 26. Agencja nabywa na własność Skarbu Państwa nieruchomości na cele budowy autostrad, w drodze umowy, z zastrzeżeniem art. 27.

Art. 27. 1. Nieruchomości przeznaczone na pasy drogowe autostrad, stanowiące własność gminy, stają się, z mo-

cy prawa, własnością Skarbu Państwa z dniem, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji dotycząca tych nieruchomości stała się ostateczna.

2. Za nieruchomości, o których mowa w ust. 1, gminie przysługuje odszkodowanie, ustalone według zasad obowiązujących przy wywłaszczaniu nieruchomości.

3. Wojewoda, w drodze decyzji, stwierdza nabycie nieruchomości przez Skarb Państwa oraz ustala odszkodowanie.

4. Odszkodowanie jest wypłacane ze środków finansowych Agencji.

Art. 28. W przypadku gdy przeznaczone na pasy drogowe nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa zostały oddane w użytkowanie wieczyste, Agencja działająca w imieniu Skarbu Państwa rozwiązuje z użytkownikiem wieczystym umowę użytkowania wieczystego.

Art. 29. Wszczęcie postępowania wywłaszczeniowego, w odniesieniu do nieruchomości przeznaczonych na pasy drogowe autostrad, następuje na wniosek Prezesa Agencji po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego przez wojewodę na piśmie właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu nieruchomości do zawarcia umowy, o której mowa w art. 26 i 28. Termin ten nie może być krótszy niż 2 miesiące od dnia otrzymania przez właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości pisemnej oferty Agencji zawarcia umowy.

Art. 30. Postępowanie wywłaszczeniowe wszczynają i decyzje w jego toku wydaje wojewoda.

Art. 31. 1. Po wszczęciu postępowania wywłaszczeniowego wojewoda, na wniosek Prezesa Agencji, udziela w uzasadnionych przypadkach, w drodze decyzji, zezwolenia na niezwłoczne zajęcie nieruchomości przeznaczonych na pasy drogowe autostrad.

2. Decyzji, o której mowa w ust. 1, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, z uwzględnieniem stanu przygotowania inwestycji oraz możliwości zbioru ziemiopłodów.

Art. 32. 1. Odszkodowanie za wywłączoną nieruchomość powinno odpowiadać jej wartości rynkowej, ustalonej według stanu na dzień wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji autostrady.

2. Wartość nieruchomości określają biegli lub inne osoby, o których mowa w art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127, Nr 103, poz. 446 i Nr 107, poz. 464, z 1993 r. Nr 47, poz. 212 i Nr 131, poz. 629 oraz z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 31, poz. 118, Nr 84, poz. 384, Nr 85, poz. 388, Nr 89, poz. 415 i Nr 123, poz. 601).

3. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, podlega waloryzacji na dzień wypłaty, według zasad obowiązujących w razie zwrotu wywłaszczonych nieruchomości.

4. Odszkodowanie za wywłączone nieruchomości wypłacane jest ze środków finansowych przekazywanych wojewodzie przez Agencję.

Art. 33. 1. Decyzja o ustaleniu lokalizacji autostrady stanowi podstawę do wydania decyzji o wygaśnięciu zarządu ustanowionego na nieruchomości przeznaczonej na

pasy drogowe autostrad, stanowiącej własność Skarbu Państwa. Przepis art. 31 stosuje się odpowiednio.

2. Jeżeli przeznaczona na pasy drogowe autostrad nieruchomość stanowiąca własność Skarbu Państwa została wydzierżawiona lub wynajęta, decyzja o ustaleniu lokalizacji autostrady stanowi podstawę do wypowiedzenia umowy dzierżawy lub najmu ze skutkiem natychmiastowym. Za straty poniesione na skutek rozwiązania umowy przysługuje od Agencji odszkodowanie.

3. Do rozwiązania użytkowania ustanowionego w drodze decyzji lub umowy stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1 i 2.

Art. 34. 1. Z dniem nabycia przez Skarb Państwa własności nieruchomości ustanowione zostaje, z mocy prawa, na rzecz Agencji prawo użytkowania.

2. W stosunku do nieruchomości, o których mowa w art. 28 i 33, prawo użytkowania na rzecz Agencji zostaje ustanowione z mocy prawa odpowiednio z dniem rozwiązania użytkowania wieczystego, wygaśnięcia zarządu lub rozwiązania umów: użytkowania, dzierżawy lub najmu.

3. Ustanowienie prawa, o którym mowa w ust. 1 i 2, stwierdza wojewoda w drodze decyzji.

Art. 35. Agencja jest zwolniona z opłat za użytkowanie nieruchomości przeznaczonych na pasy drogowe autostrad.

Art. 36. 1. Do gruntów rolnych i leśnych, objętych decyzjami o ustaleniu lokalizacji autostrady, nie stosuje się przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych, z tym że określone w tych przepisach należności i opłaty roczne oraz, w odniesieniu do gruntów leśnych i zadrzewionych, jednorazowe odszkodowanie w razie dokonania przedwczesnego wycięcia drzewostanu przewidziane są:

- 1) na Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych z przeznaczeniem na budowę i modernizację dróg gminnych, lokalnych miejskich lub wewnętrznych (dojazd do pól) — z tytułu wyłączenia gruntów z produkcji rolnej lub leśnej, z zastrzeżeniem pkt 2,
- 2) na Fundusz Leśny w Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych — z tytułu wyłączenia gruntów Skarbu Państwa, zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe”.

2. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej w porozumieniu z Ministrami: Finansów, Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej określi, w drodze zarządzenia, sposób i terminy przekazania przez Agencję środków finansowych, o których mowa w ust. 1.

Art. 37. W sprawach nie uregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 32 ust. 2.

Rozdział 6

Finansowanie budowy autostrad

Art. 38. Budowę autostrad finansuje się:

- 1) ze środków własnych koncesjonariuszy oraz uzyskanych przez nich kredytów bankowych,

- 2) ze środków finansowych z budżetu państwa ustalanych corocznie w ustawie budżetowej na cele, o których mowa w art. 12 ust. 3,
- 3) z innych źródeł.

Art. 39. Koncesjonariusz może uzyskać poręczenie spłaty ze środków budżetu państwa kredytu bankowego lub pożyczki, na ogólnie obowiązujących zasadach, do wysokości nie wyższej niż 50% wartości inwestycji przewidzianej do realizacji w ramach koncesji.

Rozdział 7

Postępowanie przetargowe

Art. 40. Budowa i eksploatacja autostrady wymaga uzyskania koncesji.

Art. 41. Wybór koncesjonariusza następuje w drodze przeprowadzanego przez Agencję dwustopniowego postępowania przetargowego:

- 1) kwalifikacji wstępnej,
- 2) przetargu ograniczonego do zakwalifikowanych do złożenia oferty, zwanego dalej „przetargiem”.

Art. 42. 1. Agencja zaprasza do udziału w kwalifikacji wstępnej poprzez umieszczenie ogłoszenia w prasie o zasięgu krajowym.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać w szczególności:

- 1) oznaczenie autostrady,
- 2) określenie miejsca i terminu otrzymania specyfikacji warunków kwalifikacji wstępnej oraz wysokość opłat za specyfikację,
- 3) informację o miejscu i terminie:
 - a) składania dokumentacji do kwalifikacji wstępnej,
 - b) ogłoszenia wyników,
- 4) informację o sposobie ogłoszenia wyników kwalifikacji wstępnej.

3. Specyfikacja warunków kwalifikacji wstępnej składa się w szczególności z:

- 1) podstawowych informacji technicznych dotyczących autostrady,
- 2) informacji o podstawowych wymaganiach procedury kwalifikacji wstępnej.

Art. 43. W postępowaniu przetargowym mogą uczestniczyć spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne z siedzibą w Polsce, o kapitale zakładowym (akcyjnym) nie mniejszym niż równowartość 10 milionów ECU.

Art. 44. 1. W czasie przygotowywania dokumentacji do kwalifikacji wstępnej uczestnik może zwrócić się do Agencji o wyjaśnienie elementów specyfikacji warunków tej kwalifikacji.

2. Treść udzielonej odpowiedzi Agencja przesyła jednocześnie wszystkim uczestnikom kwalifikacji wstępnej.

Art. 45. Członków komisji przetargowej powołuje i odwołuje Minister Transportu i Gospodarki Morskiej.

Art. 46. 1. Uczestnicy kwalifikacji wstępnej mogą być zobowiązani do udzielenia dodatkowych wyjaśnień komisji przetargowej.

2. Agencja może przedłużyć termin składania dokumentacji do kwalifikacji wstępnej w sposób określony w art. 42 ust. 1.

Art. 47. 1. Oceny dokumentacji do kwalifikacji wstępnej dokonuje komisja przetargowa zgodnie z kryteriami określonymi przez Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w przepisach, o których mowa w art. 53.

2. Ocena dokumentacji złożonej do kwalifikacji wstępnej jest podstawą wyboru uczestników przetargu, zwanych dalej „oferentami”.

3. Komisja przetargowa dokonuje wyboru oferentów.

4. Z czynności otwarcia i oceny dokumentacji do kwalifikacji wstępnej, wyboru oferentów i ogłoszenia wyników wyboru sporządza się protokół.

5. Protokół, o którym mowa w ust. 4, udostępnia się uczestnikom kwalifikacji wstępnej na ich żądanie.

Art. 48. 1. Oferenci otrzymują pisemne zaproszenie do przetargu, z podaniem w szczególności terminu i miejsca składania ofert.

2. Oferenci otrzymują informację o warunkach przetargu po wpłaceniu na rachunek Agencji opłaty za informację oraz po złożeniu pisemnego oświadczenia o nieudostępnianiu osobom trzecim informacji uzyskanych w trakcie przetargu.

3. Informacja o warunkach przetargu zawiera w szczególności:

- 1) podstawową dokumentację techniczną, pozwalającą na sformułowanie oferty,
- 2) wymagania co do treści i zakresu oferty,
- 3) informacje o przewidywanych istotnych warunkach koncesji i umowy koncesyjnej,
- 4) informacje o terminie wpłaty wadium oraz o jego wysokości, zatwierdzonej na wniosek Prezesa Agencji przez Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej.

4. Prezes Agencji określa wysokość i tryb uiszczenia opłaty, o której mowa w ust. 2.

Art. 49. Komisja przetargowa ocenia w szczególności:

- 1) stan ekonomiczno-finansowy, w tym wiarygodność finansową oferenta,
- 2) przygotowanie organizacyjne i techniczne oferenta lub wskazanych przez niego wykonawców do należytego wykonania autostrady,
- 3) plan finansowania oraz program budowy i eksploatacji autostrady,
- 4) stopień zdolności oferenta do finansowania budowy bez poręczeń, o których mowa w art. 39,
- 5) proponowany przez oferenta zakres zatrudnienia wykonawców polskich oraz stosowania materiałów i wyrobów produkcji krajowej.

Art. 50. Do przetargu i ofert stosuje się odpowiednio przepisy art. 44—46.

Art. 51. 1. Wycofanie oferty w czasie przetargu powoduje utratę wadium.

2. Wadium wniesione przez oferenta, którego oferta nie została przyjęta, podlega zwrotowi w terminie 14 dni po dokonaniu wyboru ofert przez komisję przetargową.

3. Wadium wniesione przez oferenta, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą, podlega zwrotowi w terminie 14 dni po zawarciu umowy koncesyjnej. Wadium nie podlega zwrotowi w razie odstąpienia oferenta od zawarcia umowy koncesyjnej bez ważnych przyczyn.

Art. 52. Komisja przetargowa przedstawia Ministrowi Transportu i Gospodarki Morskiej protokół z postępowania przetargowego oraz zawiadamia oferentów o wynikach tego postępowania.

Art. 53. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady postępowania przetargowego oraz tryb pracy komisji przetargowej.

Rozdział 8

Koncesje na budowę i eksploatację autostrad

Art. 54. Koncesji udziela się spółce, której oferta została w wyniku przetargu uznana przez komisję przetargową za najkorzystniejszą.

Art. 55. 1. Organem właściwym do udzielenia i cofnięcia koncesji jest Minister Transportu i Gospodarki Morskiej.

2. Udzielenie i cofnięcie koncesji następuje w drodze decyzji.

3. Za udzielenie koncesji pobiera się opłatę.

4. Koncesja może być udzielona na budowę i eksploatację albo wyłącznie na eksploatację autostrady lub jej odcinka.

5. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej w porozumieniu z Ministrem Finansów określi, w drodze zarządzenia, wysokość i sposób uiszczenia opłaty, o której mowa w ust. 3.

Art. 56. Koncesja określa w szczególności:

- 1) nazwę spółki i jej siedzibę,
- 2) przedmiot działalności objęty koncesją,
- 3) datę rozpoczęcia działalności,
- 4) obowiązki koncesjonariusza, określone w art. 57,
- 5) okres, na jaki została udzielona.

Art. 57. Koncesjonariusz jest obowiązany do:

- 1) zgromadzenia środków finansowych na budowę i podjęcie eksploatacji autostrady,
- 2) przygotowania dokumentacji technicznej wymaganej do podjęcia budowy autostrady, uzyskania pozwolenia na budowę i uzgodnień wymaganych odrębnymi przepisami,
- 3) przestrzegania przepisów techniczno-budowlanych i eksploatacyjnych dotyczących autostrad oraz przepisów dotyczących ochrony środowiska i ochrony dóbr kultury,
- 4) terminowej realizacji procesu inwestycyjnego,

5) utrzymania autostrady według standardów określonych w przepisach prawa i umowie,

6) umożliwienia Agencji dokonania, w dowolnym czasie, kontroli budowy i eksploatacji autostrady oraz dostarczania w tym zakresie danych i dokumentów.

Art. 58. 1. Koncesja może być cofnięta w przypadku:

- 1) niezawarcia umowy koncesyjnej w terminie do 6 miesięcy od daty udzielenia koncesji,
- 2) naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 57, lub warunków umowy koncesyjnej,
- 3) zagrożenia ważnego interesu gospodarki narodowej, obronności lub bezpieczeństwa państwa albo zagrożenia bezpieczeństwa ludzi.

2. Koncesja wygasa w przypadku rozwiązania umowy koncesyjnej.

Art. 59. 1. W przypadku cofnięcia koncesji z przyczyny określonej w art. 58 ust. 1 pkt 1, komisja przetargowa na wniosek Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej przeprowadza ponownie wybór najkorzystniejszej oferty spośród ofert już złożonych.

2. W przypadku niedokonania wyboru, o którym mowa w ust. 1, Agencja ogłasza nowe postępowanie przetargowe.

Art. 60. 1. Agencja jest uprawniona do kontroli budowy i eksploatacji autostrady w zakresie:

- 1) zgodności z udzieloną koncesją,
- 2) przestrzegania warunków umowy koncesyjnej,
- 3) zgodności opłat za przejazdy autostradą ze szczególnymi zasadami określonymi w przepisach, o których mowa w art. 3 ust. 4.

2. Osoby upoważnione przez Prezesa Agencji do dokonywania kontroli są uprawnione w szczególności do:

- 1) wstępu na teren nieruchomości, na której jest prowadzona budowa lub eksploatacja autostrady,
- 2) żądania pisemnych lub ustnych wyjaśnień, okazania dokumentów lub innych informacji oraz udostępnienia danych mających związek z przedmiotem kontroli.

Rozdział 9

Umowa koncesyjna

Art. 61. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej zawiera z koncesjonariuszem umowę koncesyjną.

Art. 62. 1. Umowa koncesyjna powinna określać w szczególności:

- 1) termin rozpoczęcia i zakończenia budowy,
- 2) okres eksploatacji autostrady i stawki opłat w chwili rozpoczęcia eksploatacji,
- 3) termin przekazania dokumentacji dotyczącej lokalizacji autostrady,
- 4) sposób i terminy udostępnienia przez Agencję gruntów pod budowę autostrady, warunki zagospodarowania znajdujących się na nich: budynków, budowli, urządzeń, drzewostanu i innych upraw,
- 5) warunki i zakres zabezpieczenia obiektów archeologicznych odkrytych w trakcie budowy,

- 6) prawa koncesjonariusza do korzystania z gruntu i wzniesionych przez niego budynków, budowli i innych urządzeń,
- 7) zobowiązania koncesjonariusza do:
 - a) budowy i eksploatacji autostrady zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - b) zachowania nieprzerwanej dostępności do autostrady i jej przejezdności,
 - c) zapewnienia bezpieczeństwa użytkowników,
 - d) ustalania, w uzgodnieniu z Ministerstwem Obrony Narodowej, limitu zwolnień pojazdów Sił Zbrojnych od opłat za przejazdy autostradami,
- 8) zasady współpracy koncesjonariusza z administracją drogową, Policją, pogotowiem ratunkowym oraz jednostkami systemu ratowniczo-gaśniczego,
- 9) zasady zagospodarowania miejsc obsługi podróżnych, pojazdów i przesyłek, uwzględniające konkurencję,
- 10) termin i sposób przekazania Agencji autostrady i dotyczącej jej dokumentacji po zakończeniu okresu eksploatacji,
- 11) zasady odpowiedzialności stron,
- 12) sposób rozstrzygania sporów wynikłych na tle realizacji umowy,
- 13) warunki rozwiązania umowy,
- 14) zasady wzajemnych rozliczeń w razie rozwiązania umowy.

2. Umowa ulega rozwiązaniu z mocy prawa z dniem prawomocnienia się decyzji o cofnięciu koncesji.

Art. 63. W przypadku udzielenia koncesji wyłącznie na eksploatację autostrady, przepisy rozdziału niniejszego stosuje się odpowiednio.

Rozdział 10

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 64. W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 1989 r. Nr 58, poz. 349 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 w ust. 1 po wyrazach „Skarbu Państwa” stawia się przecinek i dodaje się wyrazy „z zastrzeżeniem art. 4 ust. 2.”;
- 2) w art. 4:
 - a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,
 - b) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W przypadku prowadzenia scalania gruntów w związku z budową autostrady, koszty wykonania scalenia i wymiany gruntów oraz poscaleniowego zagospodarowania gruntów pokrywa Agencja Budowy i Eksploatacji Autostrad.”

Art. 65. 1. W ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. Nr 14, poz. 60, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1991 r. Nr 75, poz. 332 i z 1993 r. Nr 47, poz. 212) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Art. 4a. Rada Ministrów, na wniosek Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej, ustala, w drodze rozporządzenia, sieć autostrad i dróg ekspresowych.”;
- 2) w art. 13:
 - a) w ust. 2 skreśla się pkt 1,
 - b) w ust. 4 skreśla się wyrazy „i w art. 16c ust. 6 niniejszej ustawy”;
 - c) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Zasady ustalania i pobierania opłat za przejazdy autostradami budowanymi i eksploatowanymi zgodnie z przepisami niniejszej ustawy są określone przepisami o autostradach płatnych.”;
- 3) dodaje się art. 13a w brzmieniu:

„Art. 13a. Zadania w zakresie budowy i eksploatacji autostrad i dróg ekspresowych mogą być realizowane:

 - 1) na zasadach ogólnych określonych w ustawie,
 - 2) na zasadach określonych w przepisach o autostradach płatnych.”;
- 4) skreśla się rozdział 1a;
- 5) dodaje się art. 23a w brzmieniu:

„Art. 23a. Uprawnienia Generalnej Dyrekcji Dróg Publicznych i dyrekcji okręgowych dróg publicznych, określone w art. 21 ust. 1 i 2 oraz w art. 23 ust. 1 pkt 1, nie dotyczą autostrad płatnych.”;
- 6) art. 40a otrzymuje brzmienie:

„Art. 40a. Opłaty pochodzące ze źródeł, o których mowa w art. 13 ust. 2, oraz opłaty i kary określone w art. 40 ust. 4 stanowią dochody środków specjalnych zarządów dróg, przeznaczonych na utrzymanie dróg.”

2. Na okres roku od dnia wejścia w życie ustawy utrzymuje się w mocy przepisy wydane na podstawie art. 16d pkt 2 ustawy, o której mowa w ust. 1.

Art. 66. W ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 41, poz. 324, z 1990 r. Nr 26, poz. 149, Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 31, poz. 128, Nr 41, poz. 179, Nr 73, poz. 321, Nr 105, poz. 452, Nr 106, poz. 457 i Nr 107, poz. 460, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, Nr 47, poz. 212 i Nr 134, poz. 646 oraz z 1994 r. Nr 27, poz. 96) w art. 11 w ust. 1 skreśla się pkt 7a.

Art. 67. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. Nr 101, poz. 444, z 1992 r. Nr 21, poz. 85 i Nr 54, poz. 254 oraz z 1994 r. Nr 1, poz. 3) dodaje się art. 38a w brzmieniu:

„Art. 38a. Przekazanie lasów, gruntów i innych nieruchomości Skarbu Państwa, zarządzanych przez Lasy Państwowe, Agencji Budowy i Eksploatacji Autostrad na pasy drogowe autostrad następuje nieodpłatnie na podstawie umowy między Dyrektorem Generalnym a Prezesem Agencji.”

Art. 68. W ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 107, poz. 464,

z 1993 r. Nr 5, poz. 23 i Nr 6, poz. 29 oraz z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 90, poz. 419 i Nr 105, poz. 509) w art. 24 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Agencja, w drodze umowy, przekazuje nieodpłatnie Agencji Budowy i Eksploatacji Autostrad grunty wchodzące w skład Zasobu na pasy drogowe autostrad.”

Art. 69. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482 i Nr 134, poz. 646 oraz z 1994 r. Nr 1, poz. 2, Nr 43, poz. 163, Nr 80, poz. 368, Nr 87, poz. 406, Nr 90, poz. 419,

Nr 113, poz. 547 i Nr 123, poz. 602) w art. 6 w ust. 1 dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad.”

Art. 70. W okresie nie dłuższym niż do dnia 31 grudnia 1996 r. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej w porozumieniu z Ministrem Finansów zapewni Agencji, w ramach budżetu Ministerstwa, środki finansowe na podjęcie działalności.

Art. 71. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*